

Statisztikai Jelentések

Vetőmag-forgalmazás (2020. 07. 01. – 2021. 06. 30.)

V. ÉVFOLYAM • 1. szám • 2021

VETŐMAG-FORGALMAZÁS

V. ÉVFOLYAM • 1. szám • 2021

2021. december 14.
Megjelenik évente

Felelős szerkesztő
Demeter Edit

Szerző
Medináné Lázár Virgília
lazar.virgilia@aki.gov.hu

Kiadó

Agrárközgazdasági Intézet
Nonprofit Kft.

Elérhetőségek
H-1093 Budapest, Zsil utca 3–5.
Telefon: (+36 70) 501-0446
Fax: (+36 1) 217-8111
<https://aki.gov.hu>
aki@aki.gov.hu

A kiadvány az Agrárközgazdasági Intézet
által üzemeltetett Agrárstatisztikai Rendszer

adatai alapján készül.

Friss adatokért kérjük látogasson el a

[ASIR lekérdezhető adatok](#)

felületre

ISSN 1418 2130

Tartalomjegyzék

Összefoglaló	3
Summary	3
Információ az adatgyűjtésről.....	4
A vetőmag-szaporítás alakulása a vizsgált időszakban	5
A szántóföldi növények vetőmag-előállítására és forgalma	6
Az őszi kalászosok szaporítóterületének alakulása és előállított vetőmagjainak forgalmazási mutatói.....	6
A tavaszi kalászosok szaporítóterületének alakulása és előállított vetőmagjainak forgalmazási mutatói.....	11
A kukorica, a napraforgó és az őszi káposztarepce hibridek szaporítóterületének alakulása és előállított vetőmagjainak forgalmazási mutatói.....	13
A különböző fehérjenövények szaporítóterületének alakulása és előállított vetőmagjainak forgalmazási mutatói	17
A szántóföldi növények számított forgalmazási mutatói a beérkezett adatok alapján.....	18
A zöldségfélék vetőmag-előállítása.....	21
Külkereskedelem	22

A kiadványokkal kapcsolatban részletes
felvilágosítást ad:

Publikációs Csoport
publikacio@aki.gov.hu
Telefon: (+36 70) 501-1156

Jelen mű felhasználása a Nevezd meg! - Ne add el! - Így add tovább! 4.0
Nemzetközi (CC BY-NC-SA 4.0) licenc alapján lehetséges.
A felhasználási feltételekről bővebben:
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.hu>

Összefoglaló

Magyarország vetőmag-szaporító területe 2020-ban a Nébih adatai szerint az összes szemlélt terület alapján 120 933 hektárt ért el, az előző év azonos időszakához képest közel 4 százalékos volt a növekedés. Ez a terület a hazai szántóterület mintegy 3 százalékát tette ki. A legnagyobb szaporítóterülettel Békés és Jász-Nagykun-Szolnok megye rendelkezett a megfigyelt időszakban. 2020-ban összesen 374 379 tonna vetőmag fémzárolására került sor, ami 12,5 százalékos emelkedést mutatott az előző évhez képest. Hazai termesztésben az őszi búza értékesítési volumene volt a legnagyobb a vizsgált évben, ezt követte az őszi árpa és a hibrid kukorica. Értékben a sorrend a következőképpen alakult 2020-ban: hibrid kukorica, napraforgó és őszi búza.

Summary

According to Nébih data, Hungary's seed production area reached 120,933 hectares in 2020, an increase of nearly 4 per cent compared to the same period last year. This area accounted for about 3 per cent of the national arable land. Békés county and Jász-Nagykun-Szolnok county had the largest breeding area in the observed period. In 2020, a total of 374,379 tonnes of seeds were stored in metal storage, an increase of 12.5 per cent compared to the previous year. In domestic production, winter wheat sales were the highest in the year under review, followed by winter barley and hybrid maize. In value terms, the ranking in 2020 was as follows: hybrid maize, sunflower, and winter wheat.

Információ az adatgyűjtésről

Az adatfelvétel a statisztikai törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendelet előírásai szerint történik, figyelemmel a 138/2004/EK-rendeletre. Az adatok összesítése után a kiadvány évente egyszer jelenik meg. A statisztikai jelentés célja a hazai termesztésű és importból származó fémzárolt vetőmagvak forgalmazásának mennyiségi és értékbeni meghatározása a szántóföldi növények és a zöldségfélék (beleértve a szántóföldi termesztést is) egyes kategóriáiban. Az Agrárközgazdasági Intézet jogelődje 2016-ban kezdte meg az adatfelvételt eltérő tárgyévvel.

A 2020. július 1. – 2021. június 30. tárgyidőszakra 597 vetőmag-forgalmazással, -szaporítással foglalkozó

vállalkozás, illetve fajtatulajdonos cég lett adatszolgáltatásra kijelölve, amelyek 55 százaléka küldte be a forgalmi adatait. Az adatküldés időszaka alatt 12 cég jelezte, hogy nincs vagy már nem folytat a 2386-os számú OSAP által megjelölt tevékenységet, ezeket a cégeket kivettük az adatszolgáltatói körből. A beérkezett adatok aránya az előző év azonos időszakához képest kissé romlott. Az adatgyűjtés során a beérkezett adatok csak a mezőgazdasági végfelhasználóknak értékesített szaporítóanyag volumenét és forgalmi értékét tartalmazzák. A megfigyelt időszakban előállított és fémzárolt vetőmag képezi a következő vetési szezon vetőmag-alapanyagát.

A vetőmag-szaporítás alakulása a vizsgált időszakban

Magyarország vetőmag-szaporító területe 2020-ban a Nébih adatai szerint az összes szemlélt terület alapján 120 933 hektárt ért el, az előző év azonos időszakához képest közel 4 százalékos volt a növekedés. Ez a terület a hazai szántóterület mintegy 3 százalékát tette ki. Az Európai Unióban 2020-ban 2 180 100 hektáron állítottak elő szántóföldi vetőmagot. Ez 3 százalékos növekedést jelentett az előző évhez mérten. A vetőmag-szaporító terület nagyságát tekintve Franciaország végzett az első helyen 362 400 hektárral, itt két százalékos volt a területbővülés. A dobogó második helyét Olaszország foglalta el 198 975 hektárral, a szaporítóterület növekedése 4 százalékos volt. Németországban 10 százalékkal nőtt a vetőmag-előállító terület a vizsgált időszakban és elérte a 195 930 hektárt. A vetőmag-szaporító terület nagyságát tekintve Magyarország az európai rangsorban az előkelő nyolcadik helyet foglalta el 2020-ban.

A legnagyobb szaporítóterülettel Békés és Jász-Nagykun-Szolnok megye rendelkezett a megfigyelt időszakban. 2020-ban összesen 374 379 tonna vetőmag fémzárolására került sor, ami 12,5 százalékos emelkedést mutatott az előző évhez képest. Az előállított mennyiség nagyobb mértékben nőtt, mint a szaporítóterület az előző év ugyanazon időszakához viszonyítva.

Az országban előállított vetőmag exportértéke a 2019-es nemzetközi adatok szerint 155 milliárd forint körül alakult. Évente közel 100 ezer tonna vetőmag került külföldre, 2020-ban ez valamivel kevesebb, 81,5 ezer tonna volt a Vetőmag Szövetség tájékoztatása szerint. A legnagyobb tételben hibrid kukorica és hibrid napraforgó került külföldi értékesítésre. Hazai termesztésben az őszi búza értékesítési volumene volt a legnagyobb a vizsgált évben, ezt követte az őszi

árpa és a hibrid kukorica. Értékben a sorrend a következőképpen alakult 2020-ban: hibrid kukorica, napraforgó és őszi búza. A fajtakinálatban megtalálhatók külföldi és hazai nemesítésű hibridek is.

A kalászos gabonaféléknél a hagyományos fajták mellett 2020-ban 668 hektáron állítottak elő hibrid fajtákat (búza, árpa, rozs). A hagyományos fajták összes szemlézett területéhez képest a hibrid búza aránya 0,8, a hibrid rozsé 4,5, míg a hibrid árpáé 3,1 százalék volt.

Magyarországon sem a területalapú, sem a fehérjetámogatás eléréséhez nem kötelező fémzárolt vetőmagot használni, ezáltal a kalászos gabonák esetében sokszor árugabona kerül elvetésre a minősített mag helyett. A fajtára jellemző terméshozamok azonban csak ellenőrzött, megfelelő minőségű vetőmagból állíthatók elő.

Fajtahasználat szerint őszi búzából 2020-ban a szaporítóterület 44 százalékán hazai fajtát vetettek (51 fajta), míg 56 százalékán (141 fajta) külföldi nemesítésű fajtát választottak a termelők. A termelők a területi részarányt alapul véve őszi árpából, őszi tritikáléból és tavaszi zabból a szaporítóanyagot elsősorban a Nemzeti fajtajegyzékből választották, míg tavaszi búza, tavaszi árpa és őszi rozs esetében az EU-s fajtajegyzéket részesítették előnyben. Az őszi durum-búza esetében fele-fele arányban oszlott meg a hazai és az EU-s fajtahasználat, míg őszi zabot és tavaszi tritikálét kizárólag a Nemzeti fajtajegyzék alapján vetettek.

2020 ősziére a Vetőmag Szövetség az őszi kalászosokra 107 ezer forint tonnánkénti tájékoztató árat hirdetett meg, tavaszi árpára és zabra pedig egységesen 111 ezer forintot a 2021-es tavaszi szezonra.

A szántóföldi növények vetőmag-előállítása és forgalma

Az őszi kalászosok szaporítóterületének alakulása és előállított vetőmagjainak forgalmazási mutatói

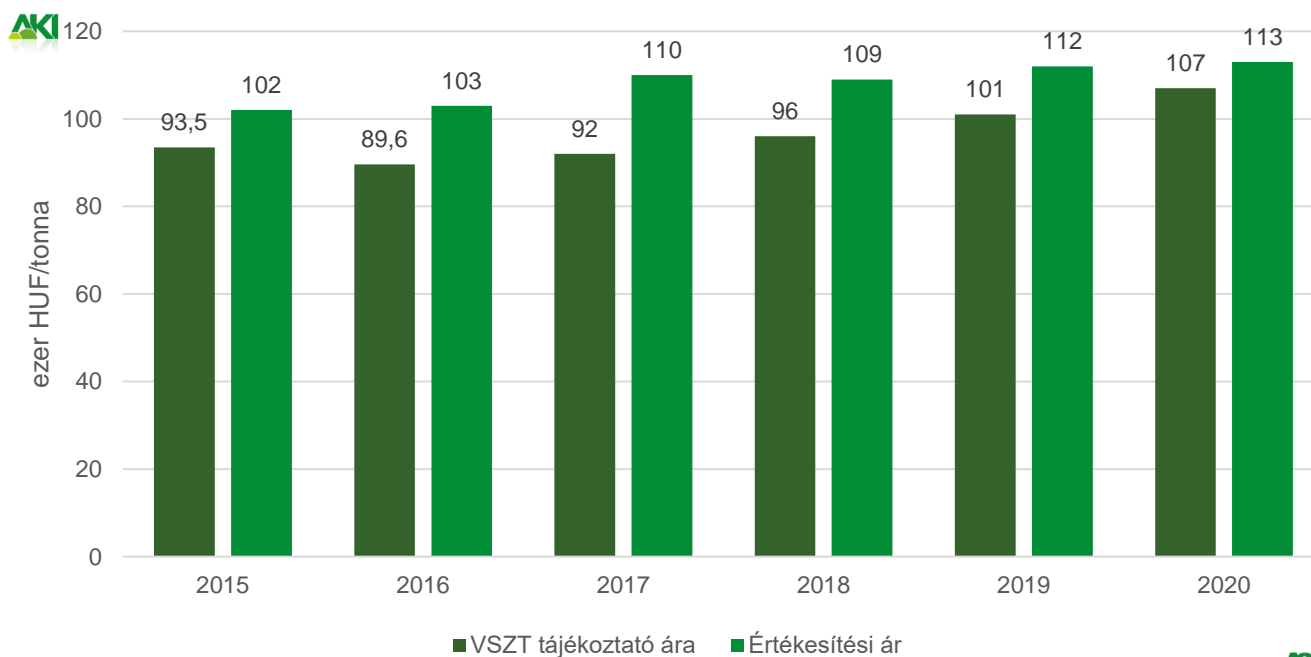
A Nébih jelentése szerint összesen 49 265 hektáron (szemlélt terület) szaporítottak kalászos gabonát 2020-ban, ebből 48 695 hektár kapott alkalmas minősítést. Az előző évhez viszonyítva ez **13,5 százalékos területnövekedést** jelentett. Az **őszi kalászosok szaporítóterületének aránya 20:1-hez** alakult a tavaszi kalászosokéhoz képest. A kalászosok közül továbbra is a legnagyobb területen, 29 716 hektáron vetettek vetőmagcélú **őszi búzát** az országban a fenti időszakban. Az őszi búza szaporítóterülete **13,6 százalékkal emelkedett** 2019-hez képest. Az előállított fajták száma megközelítette a kétszázat. A 2021-es szezonban a következő évre 26 760 hektárról érkeznek a vetőmag – ez a terület nagyság a 2019. évihez hasonló –, a termés hozamok azonban kedvezőbbben alakulnak.

A 2020-as szezonban előállított és fémzárolt őszi búza mennyisége **137 845 tonna vetőmag-alapanya-**

got biztosított a 2021-es vetési szezonra.

Őszi búzát nagyságrendileg 894 ezer hektáron vettek árunövényként 2021-ben, amelynek vetőmag-szükséglete hozzávetőlegesen 215 ezer tonna, így a vetésterület akár 90 százalékára biztosított a fémzárolt alapanyag. Az őszi búza felújítási aránya a 2020-ban értékesített alapanyagok beérkezett adatai szerint elérte az 50 százalékot. Az elmúlt években javuló tendenciát mutat az őszi kalászosoknál a fémzárolt vetőmag használata. Az őszi búza értékesített átlagára 2015–2020 között 102–113 ezer HUF/tonna között mozgott. Ez az ár jellemzően meghaladta az adott szezonra meghirdetett tájékoztató árat (1. ábra). Az árváltozást több tényező alakítja, mint például a szaporítási fok, a vetőmag származási helye, a fajta (pl. érési időszak, hibrid), vetésnorma stb.

1. ábra: Az őszi búza tájékoztató árának és fémzárolt, végfelhasználók felé értékesített átlagárának alakulása (2015–2020)

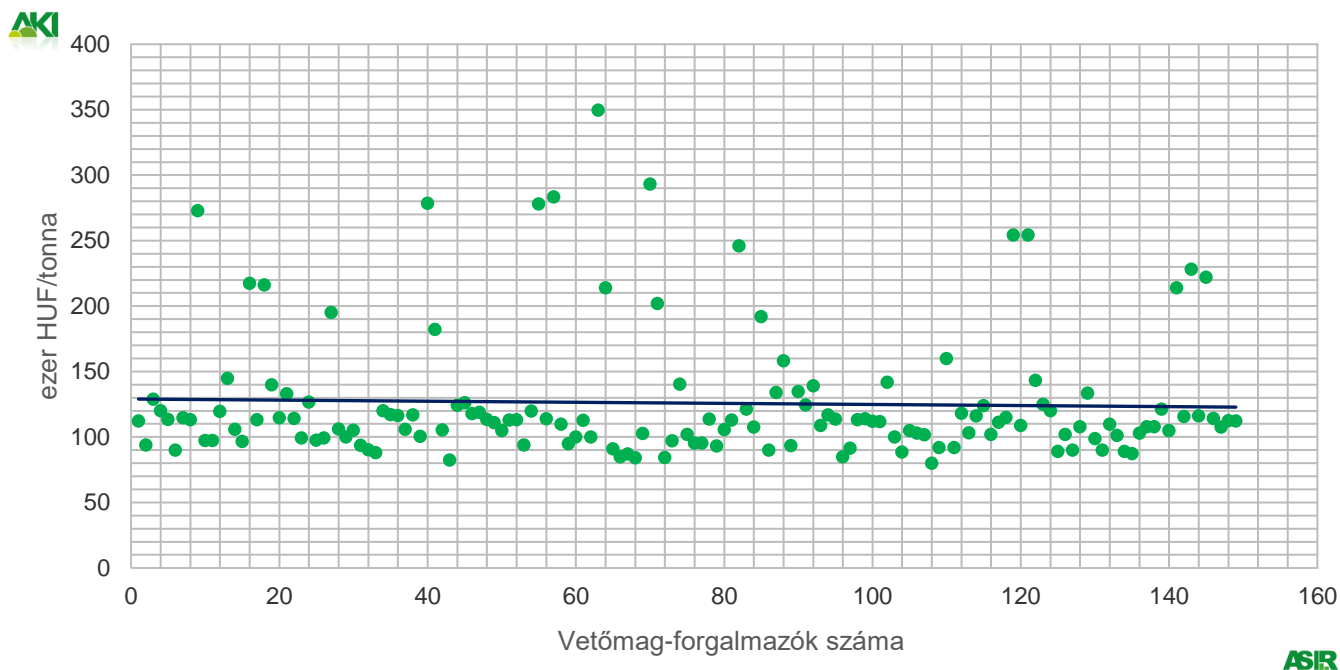
Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

A 193-féle előállított őszi búza-fajtából a rangsor első három helyén hazai nemesítésű fajta állt 2020-ban, amely a szaporítóterület 28,5 százalékát adta. Az első 12 helyen szereplő búzafajta az összes szaporítóterület 53 százalékát fedte le (15 463 ha). Az őszi búza értékesítési ára átlagosan 113 ezer forint volt tonnánként

(2. ábra). **Hibrid búzát** 238 hektáron vetettek vetőmag-céllal, két fajta felhasználásával. Fémzárólast 944 tonna kapott. A hibrid vetőmag előnye, hogy hektáronkénti vetőmagszükséglete jóval kisebb, mint a hagyományos fajtáké.

2. ábra: **Az őszi búza vetőmagjának értékesítési átlagára 2020 őszén**

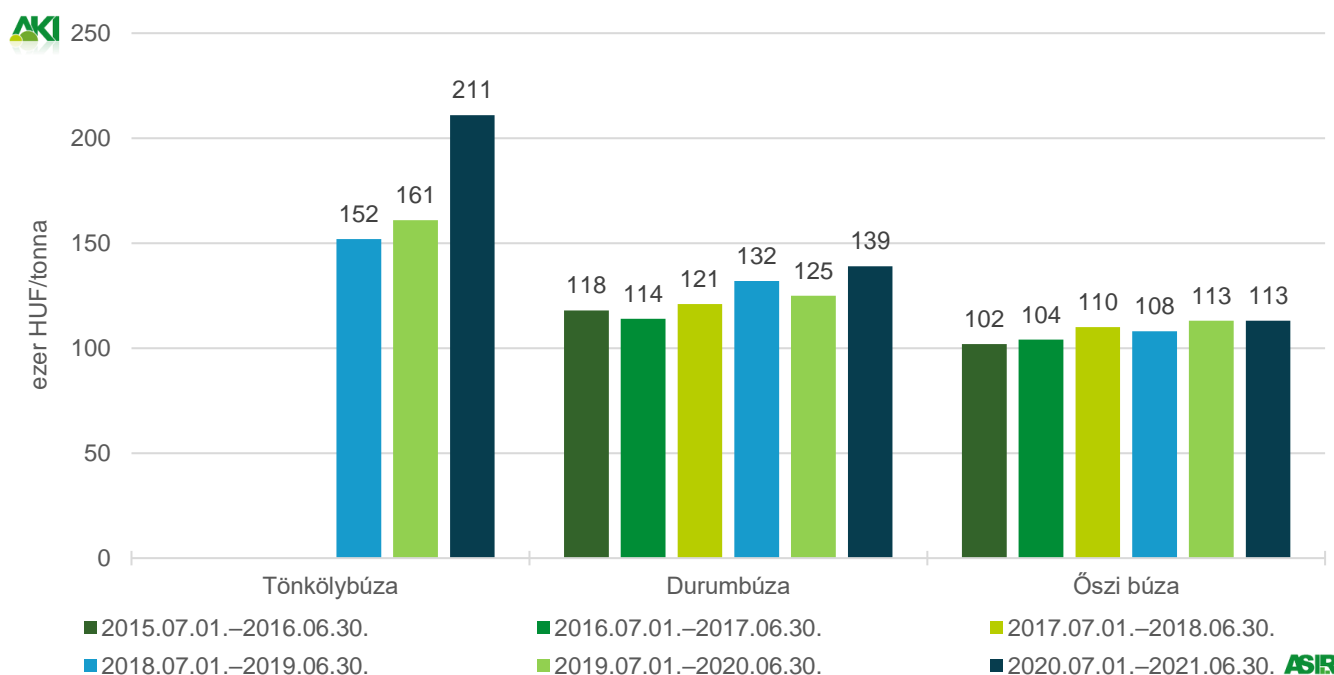
Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

Durumbúzát (őszi) **1567 hektáron** szaporítottak 2020-ban. A vizsgált évben nem állítottak elő tavaszi durumbúza-vetőmagot. A durumbúzát jellemzően ősszel vetik. Az őszi fajtákból 18-féle került előállításra, amelyekből összesen 4273 tonnát fémzárólast a tárgyévben. A fémzárólast alapanyag 17 804 hektárra biztosította a vetőmagot. Durumbúzát 18,9 ezer hektáron vetettek árunövénycéllal 2021-ben, így 94 százalékos felújítási arány állt rendelkezésre a vetési szezonban. A durumbúza szaporítóterülete 25 százalékkal

csökkent 2018-hoz képest. Durumbúzát még 25 ezer hektáron vetettek 2020-ban árunövényként. A beérkezett forgalmi adatok szerint a teljes fémzárólast készlet értékesítésre került. A fajtahasználat szerint 2020-ban a szaporítóterület legnagyobb részét, azaz 19 százalékát egy német fajta fedte le, a második-ötödik helyen pedig 4 magyar nemesítésű állt, amelyek együttesen 44,8 százalékos részesedéssel bírtak. A durumbúza átlagos értékesítési ára 2020-ban 139 ezer forint volt tonnánként (3. ábra).

3. ábra: **Az őszi kalászosok fémzárolt, végfelhasználók felé értékesített átlagárának alakulása 1. (2015–2020)**

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

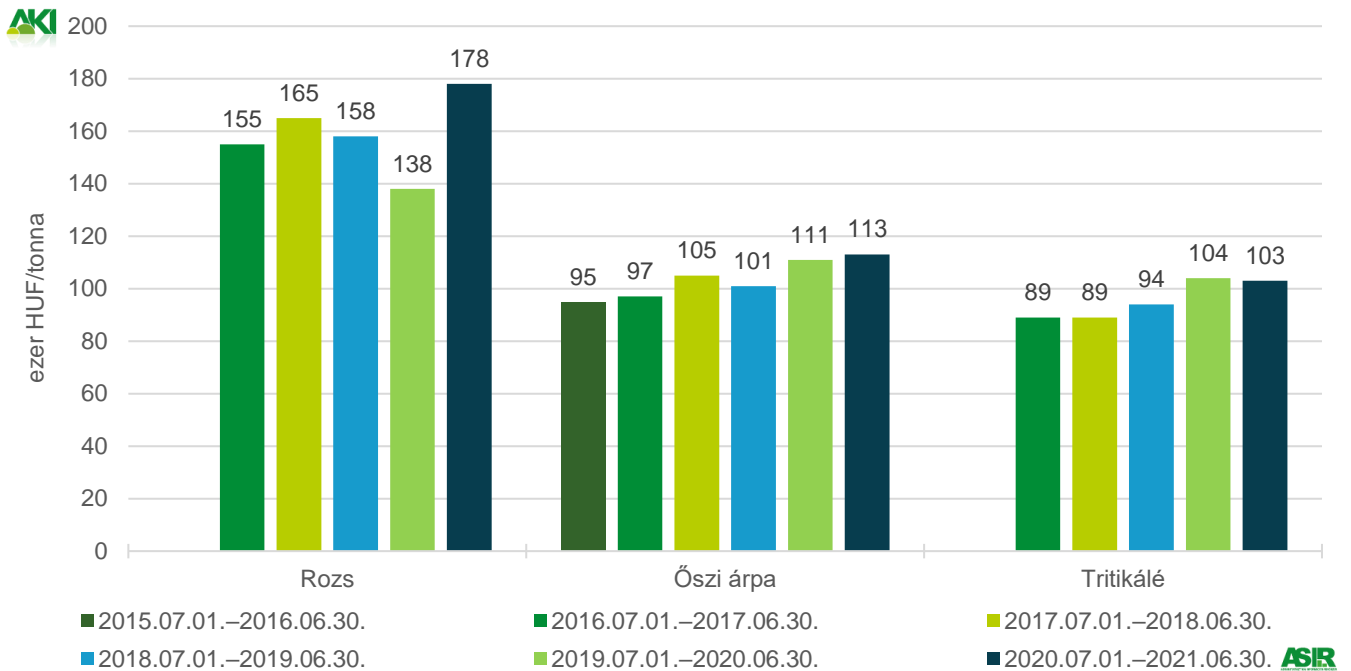
A **tönkölybúza** vetőmagját **271 hektáron** állították elő 2020-ban, ez a területnagyság az előző évihez képest közel a háromszorosára emelkedett. A területről a 2020-as szezonban 5 fajtából 511 tonna alapanyagot fémzároltak, ez mintegy 3930 hektár (130 kg/ha vetőmagnormával számolva) vetésterületre elegendő mennyiség. A szezonban fémzárolt hazai vetőmagok a termőterület közel egyharmadára elegendő alapanyagot biztosítottak.

Ezt a növényfajt elsősorban kiváló beltartalmi értékei miatt termesztik, valamint jobban tűri a rosszabb minő-

ségű talajt és kedvezőtlenebb időjárási feltételeket, mint a közönséges búza. Az értékesítési mutatóink szerint legalább 823 hektár bevetésére alkalmas vetőmag került a gazdákhöz a vizsgált időszakban. A fenti adatok alapján a tönkölybúza felújítási aránya 20-30 százalék között mozoghat. Az értékesítési árak alapján megállapítható, hogy a termelők a 2020-as vetési szezonban inkább az I. szaporítási fokú (esetleg ennél magasabb fokút is) vetőmagokat részesítették előnyben. A tönkölybúza átlagos értékesítési ára 2020-ban 211 ezer forint volt tonnánként (3. ábra).

4. ábra: **Az őszi kalászosok fémzárolt, végfelhasználók felé értékesített átlagárának alakulása 2. (2015–2020)**

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

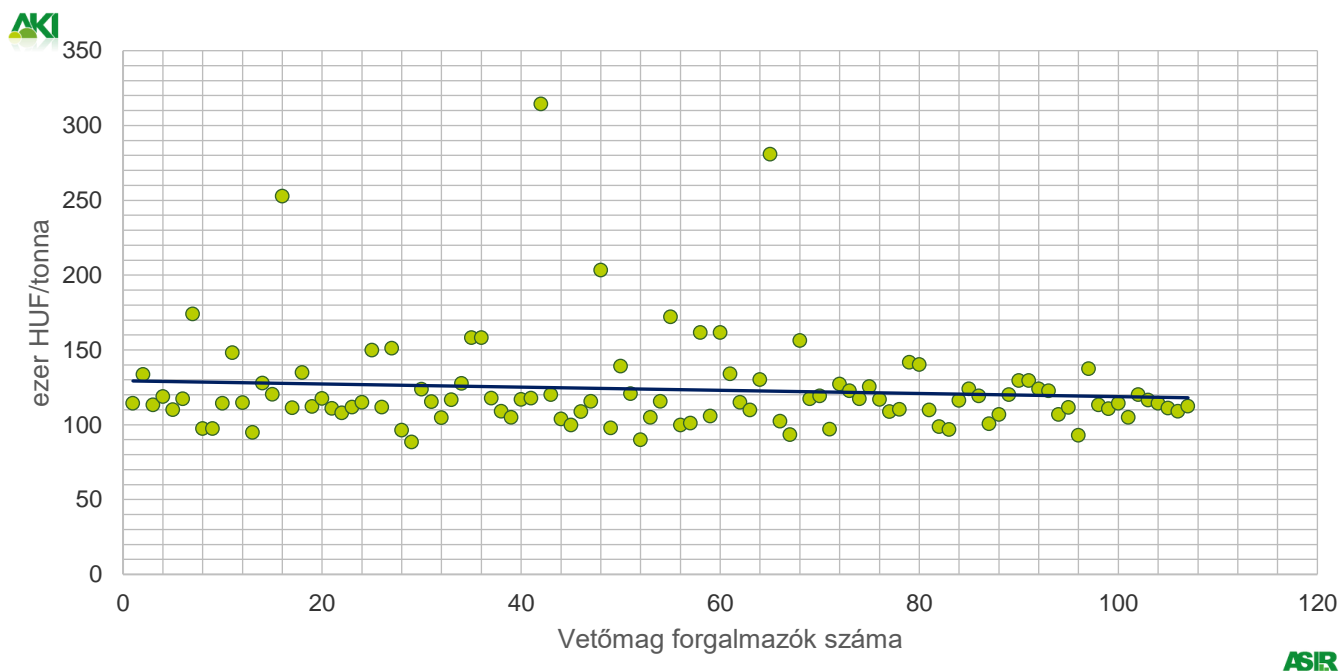
Az **őszi árpa** szaporítóterülete az elmúlt években folyamatosan növekedett, 2020-ban **5768 hektáron** történt az alapanyag-előállítás, ez az elmúlt évhez képest további 16 százalékos növekedést jelentett. A 2021-es nem végleges adatok szerint újabb 1000 hektárral bővült az őszi árpa szaporítóterülete, amelyet fajtabővülés is követett. Ezzel szemben a tavaszi árpa vetőmag-előállító területe stagnált. Őszi árpából háromszor több fajtát (66 fajta) szaporítottak, mint tavasziból (19 fajta). A természetbiztonsága miatt az elmúlt időszakot az a tendencia jellemezte, hogy a sörárpa-alapanyagokat inkább őszi vetik. Őszi árpából **33 458 tonna** vetőmagot állítottak elő 2020-ban, amely közel 152 ezer hektár nagyságú terület bevetésére elegendő. A 2021-es évre 261 ezer hektár vetésterületre megközelítőleg 57,4 ezer

tonna vetőmagra volt szükség. A fémzárolt vetőmag-alapanyag 58 százalékos felújítási arányt biztosított. Az őszi árpa felújítási aránya az ASIR rendszer adatai alapján 55 százalékos volt. Az őszi árpa tonnánkénti értékesítési átlagára 2020-ban 113 ezer forint volt, így ebben az évben elérte az őszi búza átlagárát (4. ábra).

Az őszi árpa vetőmag-előállításánál inkább a külföldi nemesítésűt használják a gazdák, a rangsor első helyezettje a szaporítóterület 33,6 százalékát foglalta el 2020-ban. **Hibrid árpát** már 220 hektáron állítottak elő, 4 fajta felhasználásával. Az előző évhez képest a szaporítóterülete több mint a 2,5-szeresére nőtt, és 1538 tonna vetőmagja került fémzárásra 2020-ban.

5. ábra: Az őszi árpa vetőmagjának értékesítési átlagára 2020 őszén

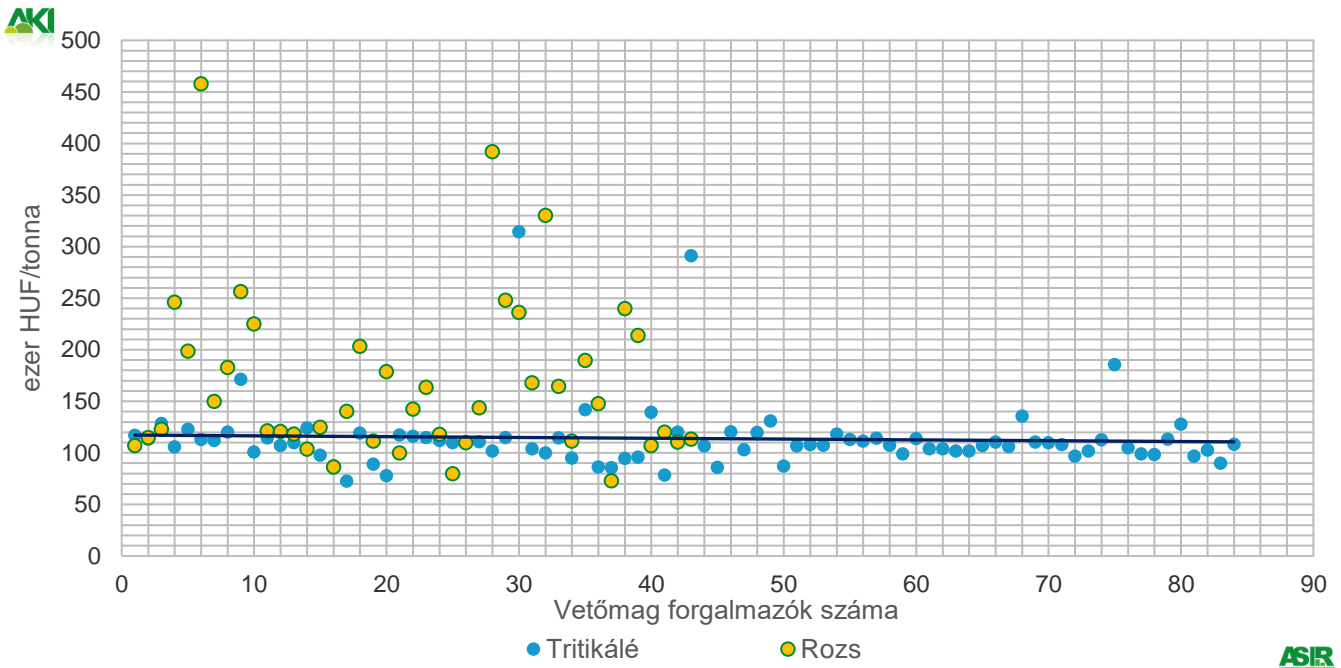

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

A **tritikálét** hazánkban elsősorban takarmányozási céllal termesztik, felhasználása szálas- és abraktakarmánnyként is történik. 2020-ban **3052 hektáron** szaporították (őszi és tavaszi). Létezik őszi és tavaszi fajtája. Az őszi fajtából 31-félét vetettek vetőmagcéllal a tavaszi 2 fajtával szemben. Éves szinten közel 100 ezer hektáron termesztik. Kiválóan helyettesíti szemes terményként a búzát, takarmánnyként pedig az árpát. Szaporítóterülete évről évre növekszik, de kisebb mértékben, mint a búzáé és az árpáé. 2020-ban 11 990 tonna fémzárolt tritikálé-vetőmag került előállításra, ezzel

szemben 76,1 ezer hektáron való termesztéséhez 19,8 ezer tonna vetőmagra volt szükség. A szezonra így 60 százalékos felújítási arány volt biztosított. A beérkezett adatok alapján a tritikálé esetében a fémzárolt vetőmagok használata elérte az 54 százalékot. A fajtahasználat alapján elsősorban hazai nemesítésű szaporítottak a gazdák, a rangsor első három helyezette is ide tartozik. A teljes szaporítóterület 32 százalékát fedte le ez a három fajta. A tritikálé értékesítési ára 103 ezer forint körül alakult átlagosan a vizsgált időszakban (4. ábra, 6. ábra).

6. ábra: **A tritikálé és a rozs vetőmagjának értékesítési átlagára 2020 őszén**

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

A **rozs** esetében is inkább az őszi fajták kapnak hangsúlyt a szaporításban és a köztermesztésben. Felhasználásuk takarmányként, biomasszaként és élelmezési alapanyagként a legismertebb. 2020-ban **2399 hektáron** állítottak elő rozst, ami 18 százalékos területnövekedést jelent ez egy évvel korábbihoz mérten. Ebből 2344 hektáron őszi rozs kapott helyet. Erről a területről 6727 tonna vetőmag került fémzárásra. Ez a mennyiség 42 ezer hektár bevetésére elegendő (160 kg/ha vetőmagnormával számolva). 2021-ben a rozs vetésterülete 27 873 hektár volt, vagyis a hazai szükségletet teljes mértékben fedezni tudta. Ezzel szemben az értékesítési adatok szerint a felújítási arány 40 százalék körül alakult. Jelentős tétel (a fémzárolt mennyiség 22 százaléka) került exportra. Az előállítók 12 fajtát használtak a szaporításokban, ebből 6 fajta fedte le a szaporítóterület 86 százalékát. Az első helyen álló német fajta a terület 34 százalékát fedte le, majd ezt követte 2 magyar nemesítésű fajta, amelyek szintén

hasonló nagyságú (31 százaléku) területet borítottak. A fajtarozs értékesítési ára átlagosan 178 ezer forint volt, amely az előző év átlagárát jóval meghaladta (4. ábra). Ennél a növénynél az áremelkedést elsősorban a felhasznált vetőmag magasabb szaporítási foka okozhatta. **Hibrid rozsból 210 hektáron** állítottak elő vetőmagot, 5 fajta felhasználásával. 2014-ben még 555 hektáron szaporították, az elmúlt két évben 200 hektár körül megállt a területcsökkenés. 2020-ban 1167 tonna hibridrozs-vetőmag került fémzárásra, az előző évhez képest megduplázódott a mennyisége. A hibrid rozs előnyéhez sorolható, hogy akár kétszer akkora hozamot képes megteremni ugyanakkora területen, mint a közönséges fajtája. **Évelő rozst 39,5 hektáron** állítottak elő 3 fajta szaporításával. Fémzárólást 16 tonna kapott. Előnyei közé sorolható, hogy az őszi gabonafélék közül a legjobban tűri a hideget és 3-4 évig gazdaságosan hasznosítható, viszont évenkénti hozama jóval alacsonyabb a fajtarozsénál.

A tavaszi kalászosok szaporítóterületének alakulása és előállított vetőmagjainak forgalmazási mutatói

A **tavaszi búza** szaporítóterülete 2020-ban már csak **164 hektár** volt. Évről évre csökkenő tendenciát mutat a tavaszi búza vetőmag-előállítása, a 2021-es előzetes adatok alapján azonban az előállítási területe nagyjából 200 hektár körül megállt. A tavaszi búza szaporításánál 8 fajtát használtak az előállítók. A fémzárolt mennyiség 1513 tonna volt 2020-ban. Ez a mennyiség a 2021-es

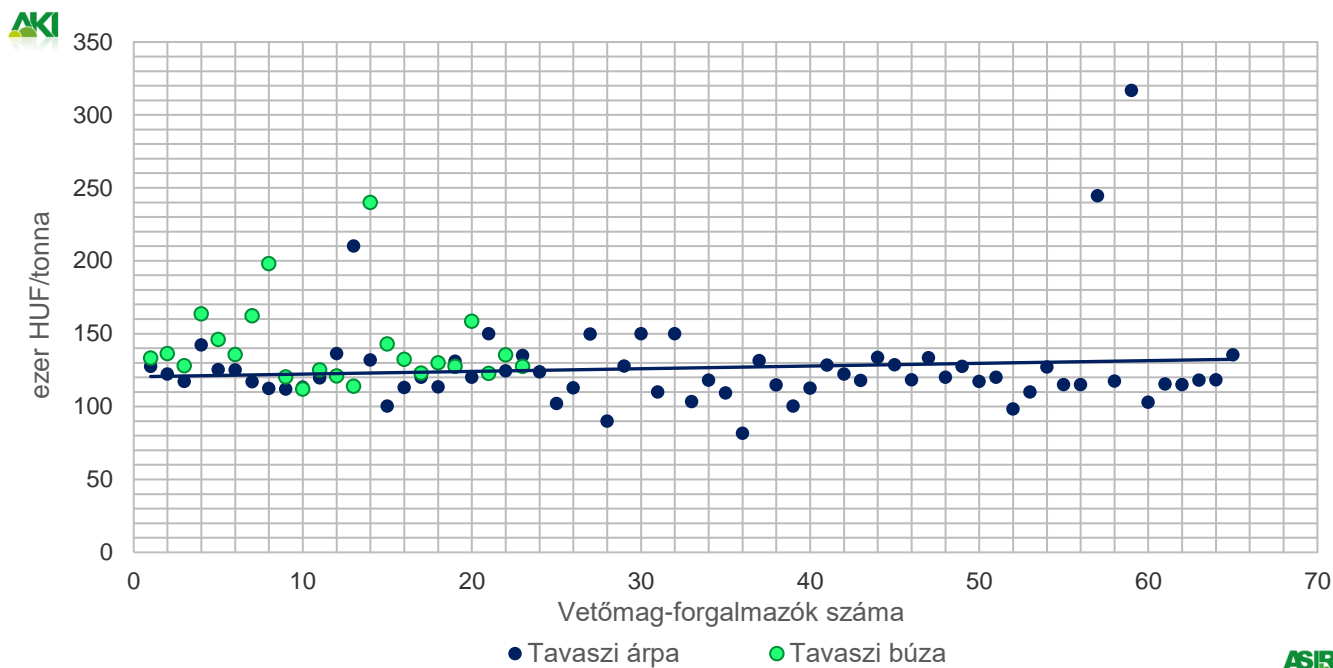
vetésterület (6706 ha) 94 százalékára biztosította a minőségi alapanyagot. A beérkezett forgalmi adatok alapján 818 tonna fémzárolt tavaszibúza-vetőmag került a termelőkhez 2021 tavaszán, ami 50 százalékos felújítási arányt feltételez. 2018-ban még kétszer akkora volt a tavaszi búza termőterülete (14 142 ha). A tavaszi búza értékesítési átlagára 2021 tavaszán 127 ezer Ft/tonna volt.

A **tavaszi árpa** rendelkezik a második legnagyobb szaporítóterülettel a tavaszi kalászosok közül, 2020-ban 1277 hektáron állították elő, ez a terület nagyság megegyezett az egy évvel korábbival. Fémzárásra 2606 tonna került. A beérkezett értékesítési adatok alapján a tavaszi árpa felújítási aránya elérte a 47 százalékot 2020-ban. A tavaszi árpa vetésterülete a tavaszi búzáéhoz hasonlóan tovább csökkent, 2016-hoz képest

a harmadára esett vissza a termőterülete (27 576 ha) 2021-ben. A gazdák 19 fajtát szaporítottak 2020-ban, ebből az első tíz helyezett 82 százalékát fedte le a területnek. Ezek kizárólag külföldi nemesítésű fajták voltak. A további 10 fajtában található magyar fajták is, 3-4 százalékos területarányal. Idén tavasszal 1 tonna tavaszi árpáért átlagosan 113 ezer forintot fizettek a végfelhasználók (7. ábra).

7. ábra: A tavaszi árpa és a tavaszi búza vetőmagjának értékesítési átlagára 2021 tavaszán

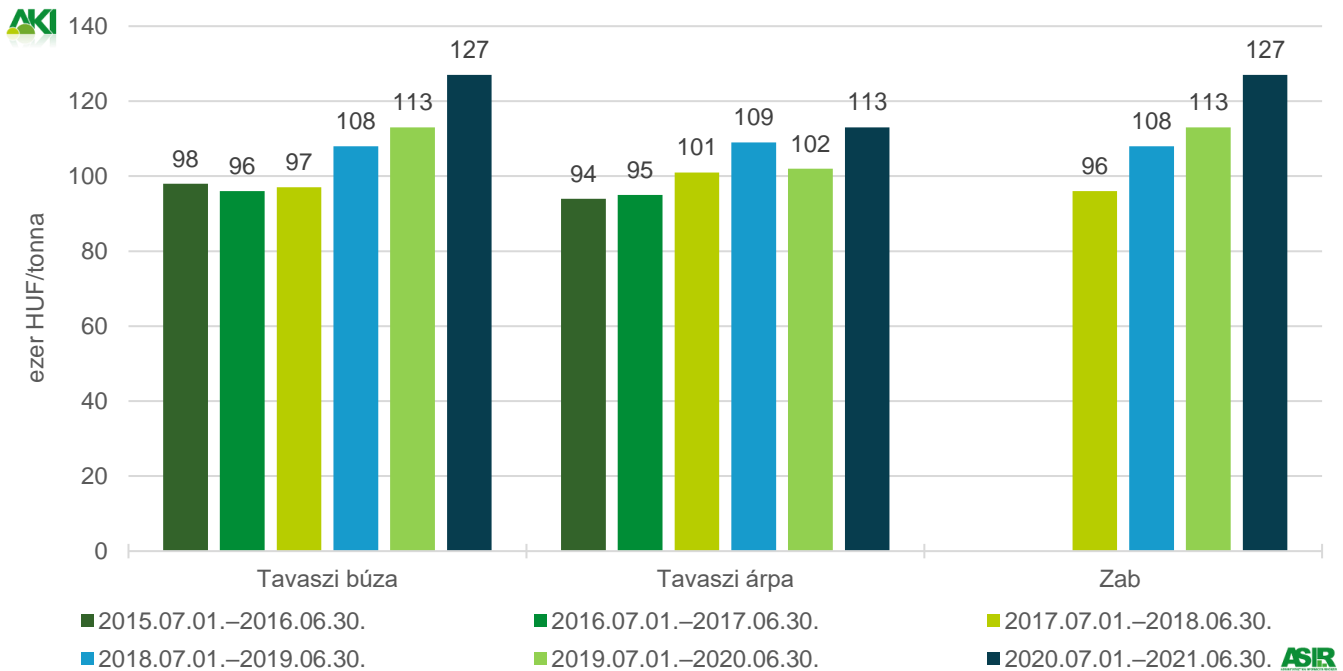
Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

Tavaszi zabot 1050 hektáron szaporítottak 16 fajta felhasználásával 2020-ban, és 2186 tonna tavaszi zab került fémzárásra. Emellett 210 hektárról 879 tonna őszi zabot fémzároltak 5 fajta felhasználásával ugyanabban az időszakban. Így együttesen 3065 tonna zab állt rendelkezésre a 2021-es szezonban, ami a vetésterület 80 százalékára elegendő alapanyagot jelentett. Zabot 2021-ben 22 499 hektáron termesztettek, ez nagyságrendileg megegyezett a tavalyi területtel. A zab esetében (tavaszi és őszi) a beérkezett adatok szerint

mintegy 65 százalékos felújítási arányt biztosított az értékesített volumen. A szaporítóterület legnagyobb részén, azaz 18,5 százalékán a rangsor első helyén szereplő fajta került előállításra. Az első 10 helyezett közül 3 fajta magyar nemesítésű volt, ezek közel 30 százalékos arányt képviseltek. A zab (tavaszi és őszi) értékesítési átlagára 2021-ben 127 ezer forint volt (8. ábra).

Homoki zabot 2975 hektáron állítottak elő, elsődlegesen exportcélra. Ebből a fajtából 4929 tonnát fémzároltak.

8. ábra: **A tavaszi kalászosok fémzárolt, végfelhasználók felé értékesített átlagárának alakulása (2016–2021)**

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

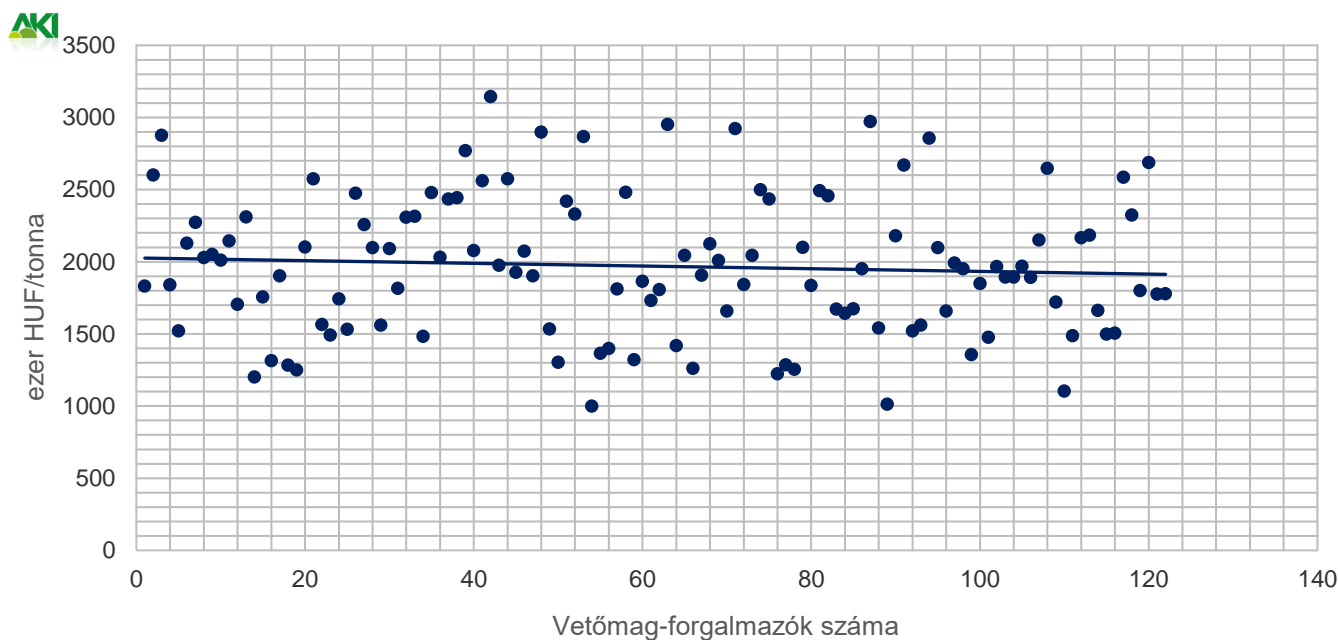
A kukorica, a napraforgó és az őszi káposztarepce hibridek szaporítóterületének alakulása és előállított vetőmagjainak forgalmazási mutatói

Kukoricát 28 238 hektáron szaporítottak 2020-ban. Az elmúlt évhez képest ez 9 százalékos területnövekedést jelentett. Fémzárolásra **105 278 tonna** került 358 fajtából. A fémzárolt mennyiségnek az egyötöde fedezi a hazai kukoricavetőmag-szükségletet. Kukoricát 2021-

ben 966 038 hektáron termesztettek. 1 tonna hibrid kukoricáért átlagosan 2077 ezer forintot fizettek (9. ábra). 2021 tavaszán 21,5 ezer tonna hibridvetőmag került a gazdákhöz árunövény-alapanyagként.

9. ábra: A hibrid kukorica vetőmagjának értékesítési átlagára 2021 tavaszán

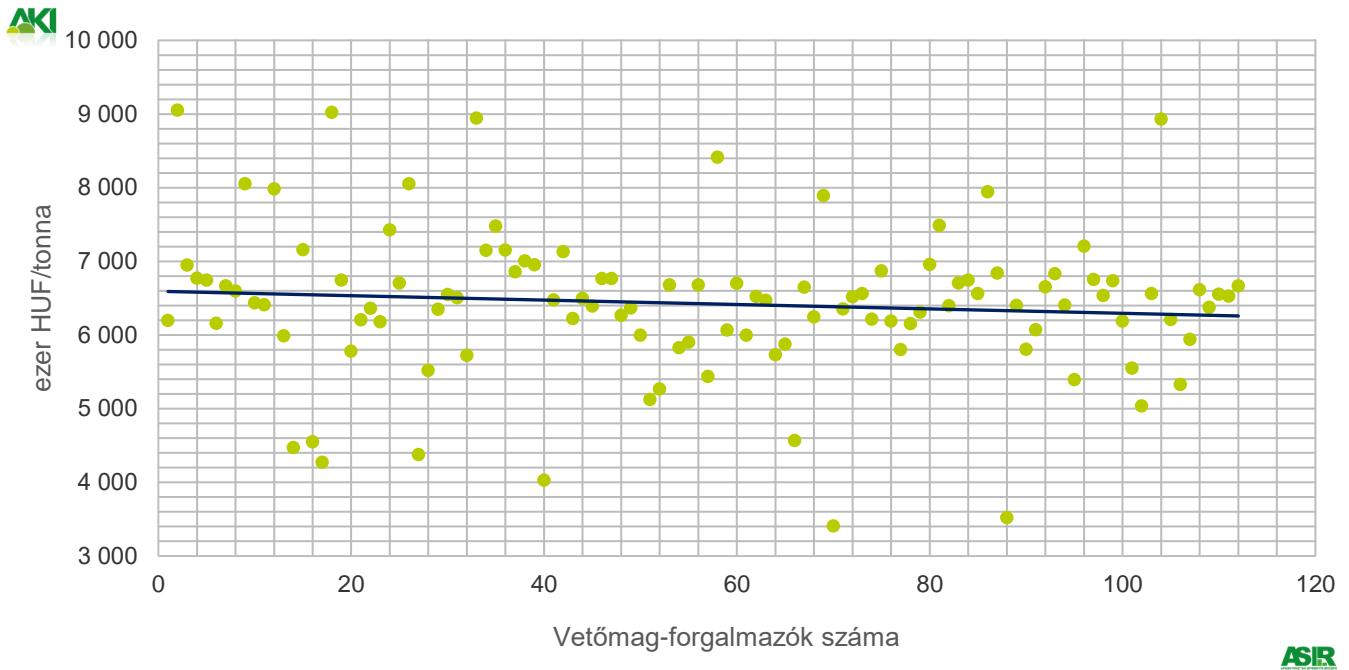

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

Napraforgót 2266 hektáron állítottak elő 2020-ban 31 fajta felhasználásával, ezek fél hektár kivételével I. szaporítási fokúak voltak. Az előző évhez képest a szaporítóterület 28 százalékkal esett vissza. 8532 tonna vetőmag lett a szezonban fémzárva. Napraforgót csak 4 évente lehet ugyanazon a területen szaporítani. 2021 tavaszán 655 564 hektáron vetettek napraforgót, a tavalyi vetésterülethez viszonyítva 7,5 százalékkal nőtt az idej. Az előállított és

fémzárva vetőmag teljes mértékben biztosította a hazai napraforgó-vetőmagra szóló igényt. A beérkezett adatok alapján 3483 tonna hibrid napraforgó került értékesítésre a termelők részére, amely 5 kg/ha vetőmagnormával számolva nagyságrendileg fedezi a 2021-es napraforgó-vetésterületet. Egy tonna napraforgóhibrid értékesítési átlagára 6203 ezer forint volt tonnánként 2021-ben, ami nem változott érdemben az előző évi időszakhoz viszonyítva (10. ábra).

10. ábra: A napraforgóhibrid vetőmagjának értékesítési átlagára 2021 tavaszán

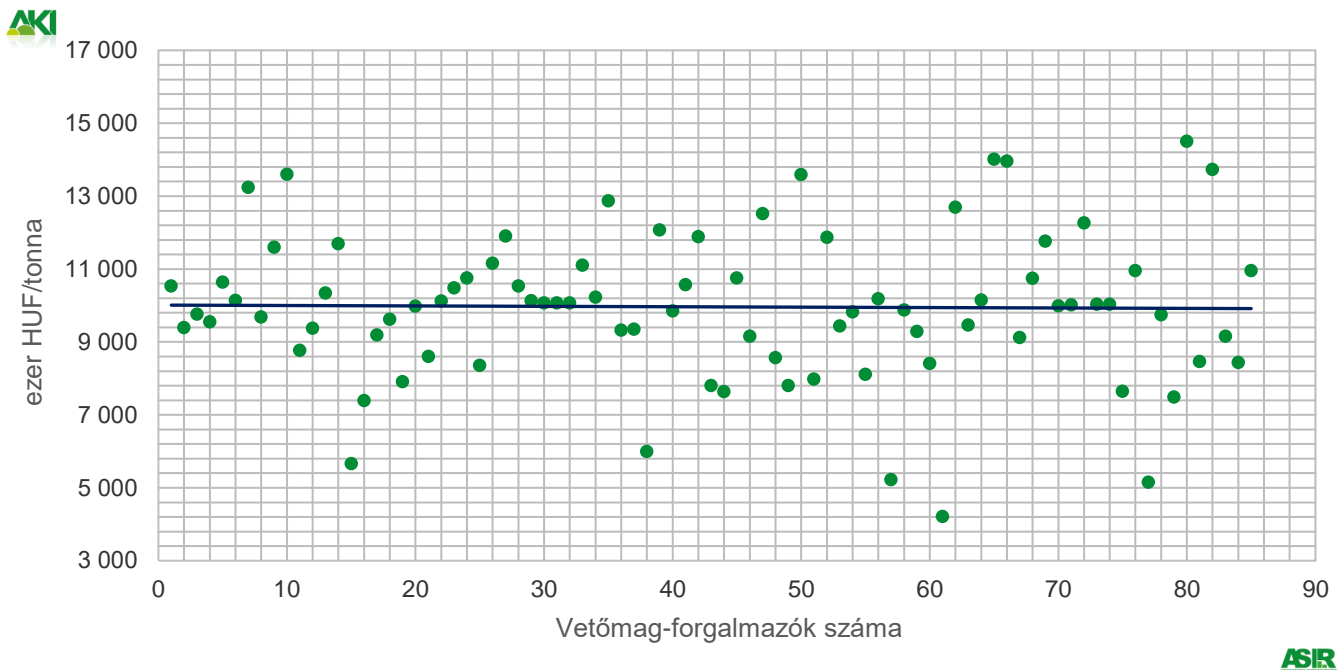
Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

Őszi káposztarepcét 2020-ban 1064 ha szaporítóterületen állítottak elő 23 fajta felhasználásával. Fémzárásra 4049 tonna alapanyag került. 2020 őszen 292 550 hektáron termesztettek őszi káposztarepcét, amelynek alapanyag-szüksége megközelítőleg 880-900 tonna fémzárolt vetőmag volt (3 kg/ha vetőmagnormával számolva). Az éves forgalmazott mennyiség nagyságrendileg biztosította a hazai termőterületre szükséges alapanyagot. Az ezen felül maradó vetőmagtételek az export árualapját képezték. A termőterület 2021-ben 244 066 hektárra csökkent, ez 17 százalé-

kos csökkenést jelentett. Egy tonna őszi káposztarepce hibridért átlagosan 10276 ezer forintot fizettek a végfelhasználók 2020 őszen (11. ábra). Érdeemes megjegyezni, hogy az egyre korszerűbb fajták vetőmagnormája folyamatosan csökken egy hektárra vonatkoztatva. Míg 2015-ban egy hektárra átlagosan 6 kg/ha vetőmagnormával számoltunk, addig ez 2020-ra lecsökkent átlag 3 kg/ha-ra. Az 1 hektárra vetített értékesítési átlagárak így csak minimálisan emelkedtek az elmúlt 6 évben.

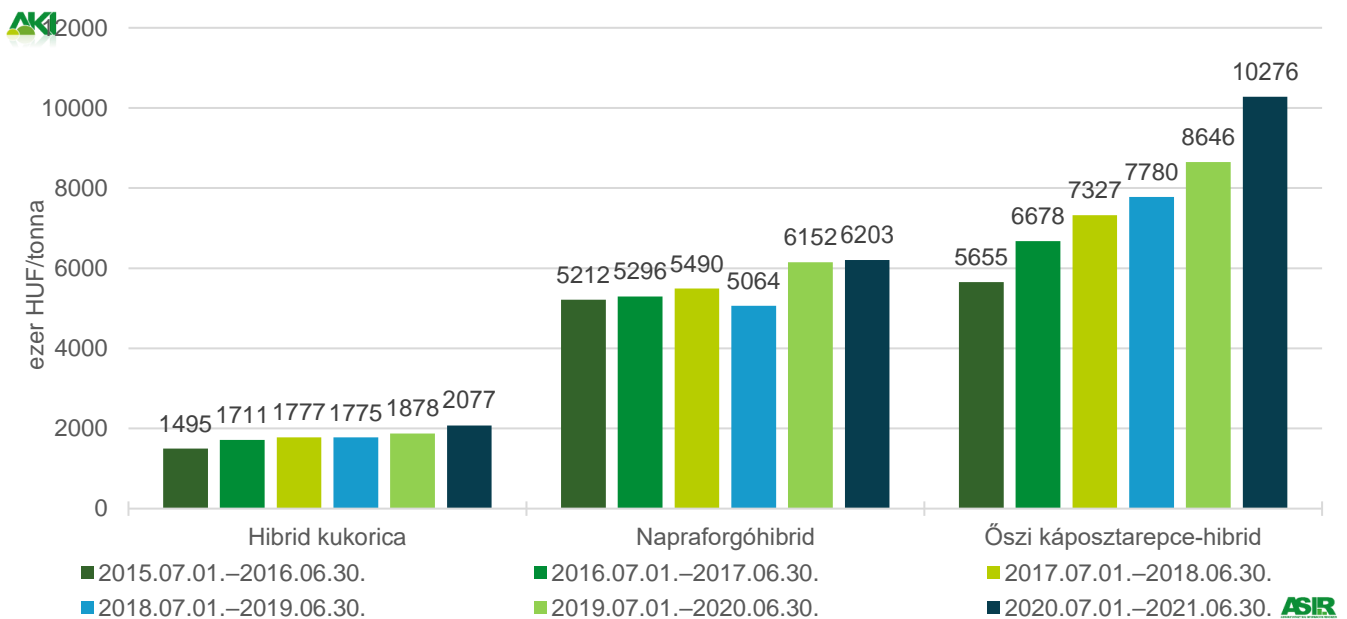

11. ábra: Az őszi káposztarepce-hibrid vetőmagjának értékesítési átlagára 2020 őszén

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

12. ábra: A hibrid kukorica, a napraforgóhibrid és az őszi káposztarepce-hibrid fémzárolt, végfelhasználók felé értékesített átlagárának alakulása (2016–2021)

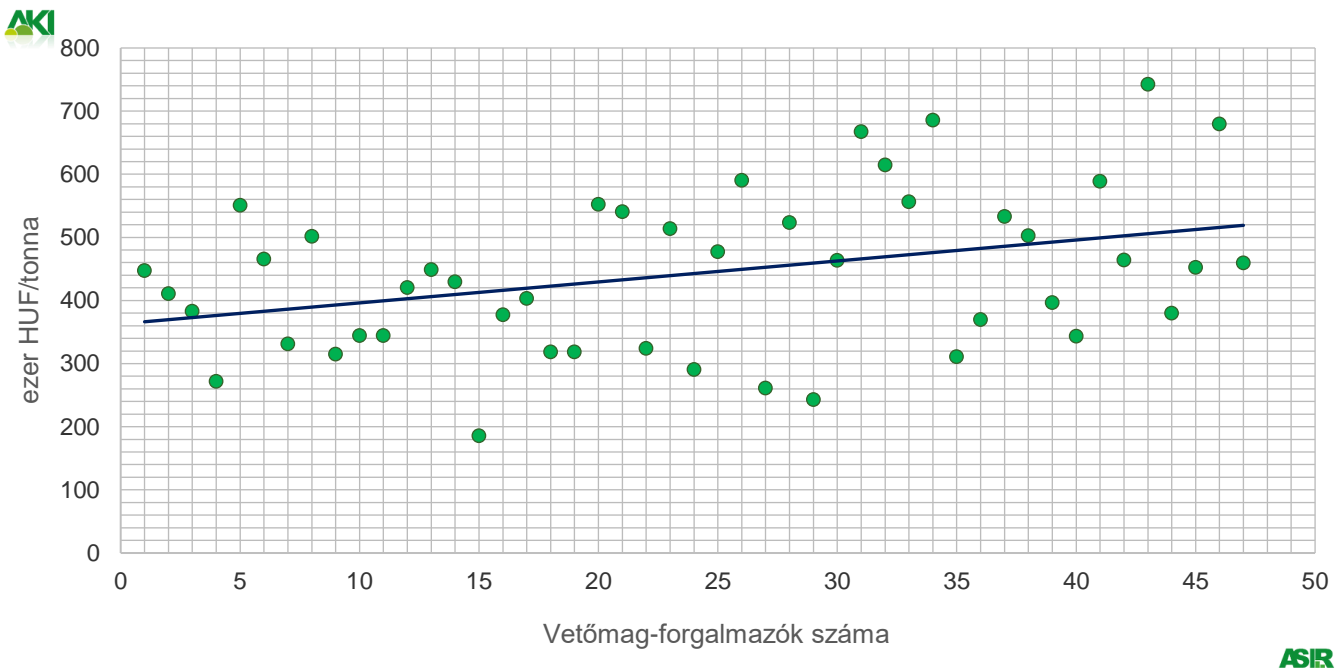

A különböző fehérjenövények szaporítóterületének alakulása és előállított vetőmagjainak forgalmazási mutatói

A **szója** szaporítóterülete 4337 hektár volt 2020-ban. A szaporítóterület háromnegyede a Dunántúlra koncentrálódik. A legnagyobb területtel Baranya megye rendelkezett, a szaporítások 33 százaléka itt történt. Második helyen Vas megye, míg a harmadik helyen Győr-Moson-Sopron megye végzett. A szaporítók első-sorban külföldi fajtákat használnak, a rangsor 11. helyén azonban egy kiváló magyar fajta állt, amely a szaporítóterület 3,2 százalékát foglalta el. A vizsgált

időszakban 7327 tonna alapanyagot fémzároltak. A szója vetésterülete 59 360 hektár volt 2020-ban. A termőterület 2021-ben közel 6 százalékkal nőtt. A 2021. évi vetőmagszükséglete – 90 kg/ha vetőmag-normával számolva – 5600-5700 tonna volt a gazdálkodóknak. A fémzárolt mennyiség 20-25 százaléka exportárulapot képzett. 2021 tavaszán 1 tonna szójave-tőmagért átlagosan 387 ezer forintot fizettek a végfel-használók (13. ábra).

13. ábra: A szója vetőmagjának értékesítési átlagára 2021 tavaszán

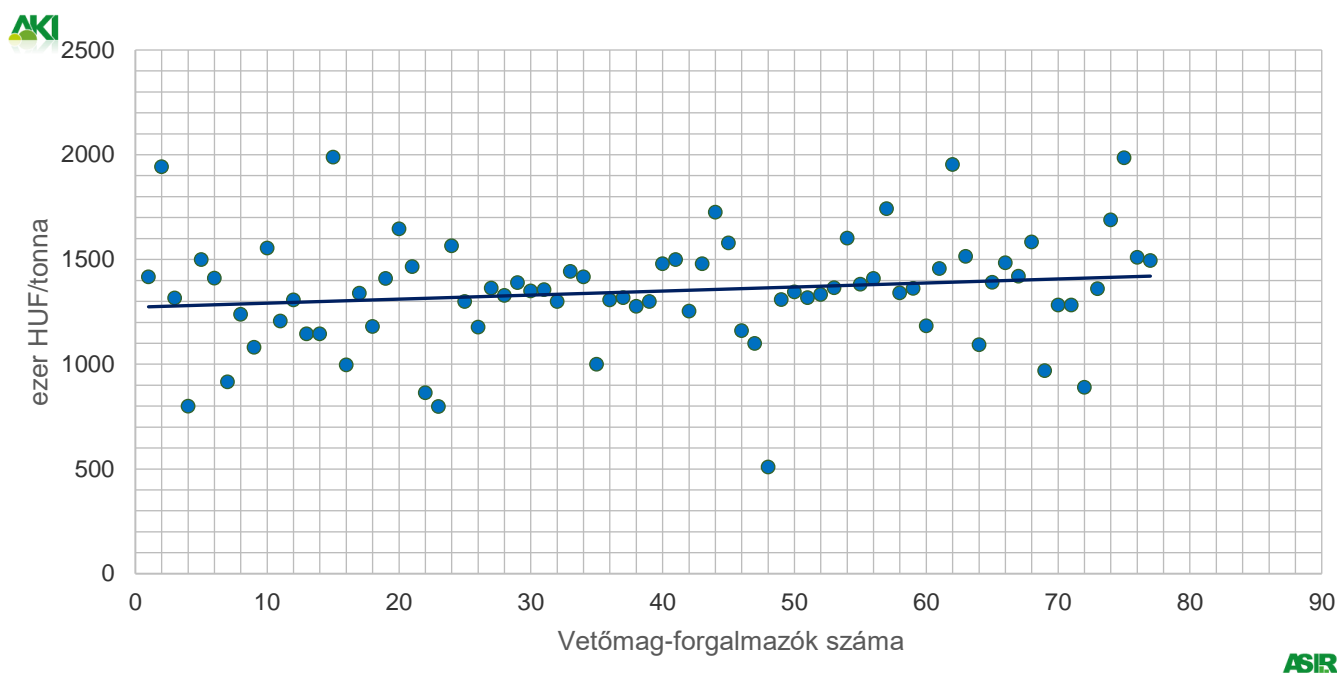

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

2021 tavaszán, illetve nyarán 63334 hektáron telepítettek **lucernát**. Ehhez kb. 1300-1400 tonna fémzárolt vetőmagra volt szükség. 2021-ben 18 százalékkal nagyobb területen telepítettek lucernát, mint egy évvel korábban. A szemlélt terület 4471 hektár volt 2020-ban

(53 fajta felhasználásával), az új telepítés ebből 736 hektár volt. Fémzárásra 1061 tonna vetőmag került a vizsgált időszakban. Egy tonna lucerna vetőmagja 1236 ezer forintos átlagáron volt kapható 2021 tavaszán (14. ábra).

14. ábra: A lucerna vetőmagjának értékesítési átlagára 2021 tavaszán

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

A szántóföldi növények számított forgalmazási mutatói a beérkezett adatok alapján

Az ASIR rendszerben rögzített adatokból számított egységáraknál 2020-ban az őszi gabonafélék esetében a tönkölybúza képviselte a legnagyobb értéket. Ezt követte a rozs, a durumbúza, az őszi búza és az őszi árpa, míg a sor végén a tritikálé végzett, hasonlóan 2019-hez képest. A tavaszi kalászosok közül az árpa ára teljesen megegyezett őszi párjával, míg a tavaszi búza és a zab ára az őszi búza és az őszi durumbúza ára közé esett. Az 1. táblázatban feltüntetett nettó egységárak változását nem mindig egyértelműen egy egységnyi vetőmag árának drágulása vagy árcsökkenése okozza. Befolyásoló tényezőként hatnak: az egy hektárra kijuttatott vetőmag mennyisége (ezen a gazdák tudnak változtatni vetésenként – vetőmagnorma), a fémzárolt fajta szaporítási foka, származási helye, valamint a vetési technológia.

Az adatgyűjtés során a legfontosabb növényfajok vetőmagszükségletei (általunk megfigyelt, illetve tény-

leges), valamint felújítási arányuk kerültek rögzítésre. A közvetlen támogatásban részesülő, fémzárolt vetőmaghasználati kötelezettség alá tartozó növényfajok, valamint a szántóföldi hibrid növények (napraforgó, kukorica, repce), a cukorrépa és a durumbúza esetén a felújítási arány elérheti a 100 százalékot. A zöldítés miatt előtérbe kerülő mézontófü, olajretek és fehér mustár szaporítása évről-évre folyamatosan bővül, például a mézontófü szaporító területe 2018-hoz viszonyítva 80 százalékkal nőtt 2020-ban. Az olajretek szaporító területe viszont kis mértékben visszaesett (-5 százalék) az előző összehasonlításban. 2020-ban azonban a fenti három faj értékesített volumene visszaesett az előző évhez képest. Ennek oka a zöldítő keverékek széles választéka, amelynek felhasználását számos tényező befolyásolja, mint például talajadottság, vetésforgó, beforgatás időszaka stb. Ezen növényfajok vetőmagjai elsősorban exportra készülnek (2. táblázat).

1. táblázat: Szántóföldi növények vetésterülete, hektáronkénti vetőmagszükséglete és egységára* a megfigyelt időszakban

Megnevezés	Vetésterület			Vetőmag- szükséglet (kg/ha)	Egységár, ezer HUF/tonna ^{a)}		
	2019	2020	2021		2018.07.01. – 2019.06.30.	2019.07.01. – 2020.06.30.	2020.07.01. – 2021.06.30.
Cukorrépa	13 899	12 910	12 325	2,8-3,0	16 967	18 738	25 280
Őszi búza	994 817	952 427	894 000	175-240	108	113	113
Őszi árpa	238 519	248 501	261 074	175-220	101	111	113
Kukorica	982 694	988 680	966 038	21-25	1 775	1 878	2 077
Napraforgó	561 714	610 629	655 564	6-10	5 064	6 152	6 203
Szója	59 617	59 360	62 957	90-130	307	402	388
Őszi káposztarepce	310 028	292 550	244 066	3-6	7 362	8 646	10 276
Burgonya	7 743	9 622	7 141	1 200-4 000	267	283	343
Durumbúza (őszi)	33 614	25 009	18 878	170-220	132	125	139
Lucerna (telepítés)	56 985	53 672	63 334	20-25	1 038	1 088	1 237
Rozs	31 517	28 482	27 873	130-140	158	138	178
Tritikálé	92 626	86 015	76 096	200-260	94	104	103
Zab	20 655	22 407	22 499	130-170	108	113	127
Tavaszi búza	5 490	7 572	6 706	175-200	108	113	127
Tavaszi árpa	23 946	28 826	27 576	180	109	102	113
Mák	5 531	—	—	0,4-0,6	17 908	16 925	19 647
Borsó (száraz)	13 000	—	—	250-300	164	185	278
Takarmánycélú fűfélék	7 987	—	—	40	692	664	830
Szemes cirok	24 644	22 603	27 386	25-35	2 662	2 202	2 590
Silócirok	7 556	5 583	8 557	25-35	2 375	2 579	2 756
Herefélék	—	—	—	20	894	675	592
Olajtök	—	—	—	5	7 788	7 765	13 448
Mézontófű	—	—	—	8	1 129	1 084	1 933
Olajretek	—	—	—	8-10	407	613	641
Fehér mustár	—	—	—	15-20	286	305	276

Megjegyzés: ^{a)} egységárak változása függ az 1 ha-ra kijuttatott vetőmag mennyiségétől, a fajtától, a szaporítási foktól, a származási helytől és a vetési technológiától.
 Forrás: KSH, NAK; területi adatok alapján AKI Agrárstatisztikai Osztály

2. táblázat: Szántóföldi növények felhasznált és tényleges vetőmagszükséglete, valamint felújítási arányuk a megfigyelt időszakban, 2020.07.01. – 2021.06.30.

Megnevezés	Vetőmag-forgalmazás mennyisége, tonna	Tényleges vetőmagszükséglet (számított), tonna	Felújítási arány, százalék
Cukorrépa	24,5	34,5	100
Őszi búza	117 705	228 582	51
Őszi árpa	32 811	54 670	55
Kukorica	21 417	21 252	100
Napraforgó	3 483	3 278	100
Szójabab	5 220	7 554	100*
Őszi káposztarepce	858	877	100
Burgonya	3 468	17 673	...
Durumbúza	5 484	6002	100
Lucerna	1 144	1 368 (egyszeri vetésnél)	...
Rozs	1 884	4 557	41
Tritikálé	11 168	22 363	54
Tavaszi búza	818	1 609	100
Tavaszi árpa	3 870	7 466	47
Borsó (száraz)	3 135	5 070	60
Takarmánycélú fűfélék	258	–	–
Szemes cirok	558	673	82
Silócirok	50	209	25
Herefélék	531	–	–
Olajtök	18	–	–
Mézontófű	67	–	100
Olajretek	89	–	100
Fehér mustár	163	–	100

Megjegyzés: * ez az arány változhat a közvetlen támogatási rendszerben megfogalmazottak alapján

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

A zöldségfélék vetőmag-előállítása

2020-ban 83 219 hektáron termesztettek zöldségféléket a KSH adatai szerint, legnagyobb területen zöldborsót és csemegekukoricát állítottak elő (3. táblázat). A termőterület 2019-hez képest 7 százalékkal esett vissza. A csemegekukorica vetésterülete 2020-ban 38 195, a zöldborsóé pedig 18 012 hektáron alakult. A csemegekukorica vetésterülete 3,5 százalékkal nőtt, míg a zöldborsóé 6,5 százalékkal csökkent. A paprikát, a fűszerpaprikát és a paradicsomot 2020-ban 1,5-1,9 ezer hektár között, míg a sárgarépat és a petrezselymet 1,3-1,6 ezer hektár között termesztették. Az előbb felsoroltak közül mindegyik termőterülete

csökkent 2020-ban az előző évhez mérten, a legnagyobb mértékben (–16 százalék) a petrezselyem esetében, a sárgarépaé pedig a legkevésbé (–6 százalék).

A beérkezett adatok alapján számított átlagárak tájékoztató jellegűek, mivel a felhasználás típusa, származása és érési kategóriája nagyban meghatározza az értékesítési árakat, ezekre viszont nincs rálátásunk az adatok alapján. Az értékesítési átlagárak 2020-ban valamelyest magasabban árszinten mozogtak, mint 2019-ben, de ez elsősorban az eltérő fajtaösszetételnek köszönhető, valamint az importalapanyag ára is növekedett.

3. táblázat: Zöldségfélék vetésterülete, előállított vetőmagmennyisége és átlagára 2020-ban

Megnevezés	Vetésterület, 2020, hektár	Vetésterület, 2021*, hektár	Vetőmag-forgalmazás mennyisége 2020.07.01. – 2021.06.30. között, kg	Tényleges vetőmagszükséglet, kg	Vetőmagszükséglet, kg/hektár	Átlagár 2020.07.01. – 2021.06.30. között, ezer HUF/kg
Zöldségfélék összesen	83 219	54 185				
Csemegekukorica	38 195	29 998	107 201	269 982	9-10	9,9
Pattogatni való kukorica	–	–	23 640	–	9	3,6
Paradicsom	1 821	1 852	109	1 852	1	1 227
Paprika	1 527	1 044	1 204	1 044	1	768
Sárgarépa	1 580	–	1 632	–	4	146
Petrezselyem	1 387	–	2 382	–	2-4	75
Zöldborsó	18 012	19 859	247 819	5 461 225	250-300	0,310
Fűszerpaprika	1 676	–	4 107	–	1	41

* előírányzott vetésterület., a) az átlagárak 2021 évre vonatkoznak
 Forrás: ASIR, KSH, NAK adatok AKI Agrárstatisztikai Osztály

Külkereskedelem

Magyarország a világ első tíz legnagyobb vetőmag- (szaporítóanyag-) előállítója között szerepel, 2019-ben a kilencedik helyen végzett a Nemzetközi Vetőmag Szövetség (ISF) adatai szerint. A világ vezető vetőmag-szaporítói sorrendben a következők voltak 2019-ben (top 5): Hollandia, Franciaország, Egyesült Államok, Dánia és Kanada. Hollandia és Franciaország együttes külkereskedelmi forgalma a világ összes vetőmagforgalmának a 31 százalékát adta 2019-ben. Hollandia szaporítóanyag-termelésének 80-90 százalékát a vetőburgonya előállítása adta, a többi felsorolt országban a szántóföldi vetőmagok tették ki a forgalom legnagyobb részét. Ezen belül Dánia exportjának jelentős volumenét képezik a takarmánynövények, valamint a vetőburgonya.

A hazai vetőmagexport a KSH adatai szerint 2021-ben (január–szeptember) sorrend szerint a következő célországokba irányult (volumenben): Olaszország,

Románia, Oroszország, Németország, Szlovákia és Ukrajna. A dobogós helyeit megtartotta Olaszország és Oroszország, azonban Ausztria a tavalyi első helyről a 10. helyre esett vissza 2021 megfigyelt időszakában 2020 azonos időszakához mérten. Értékben továbbra is a keleti országok állnak a dobogós helyeken, sorrendben Oroszország, Románia és Ukrajna. Exportunk legmeghatározóbb növényfajai az alábbiak voltak: kukorica, napraforgó és repce.

Az importadatok alapján megállapítható, hogy kukoricából, repceből, napraforgóból, vetőburgonyából, valamint zabból hoztuk be a legnagyobb mennyiséget. Volumen alapján és sorrend szerint a legtöbbet Franciaországból, Szlovákiából, Németországból, Romániából és Szerbiából importáltunk (4. táblázat). Értékben Franciaország állt az első helyen, melyet Románia és Németország követett.

4. táblázat: Szántóföldi vetőmagjainak külkereskedelmi forgalma 2021-ben*

Megnevezés	Import		Export	
	tonna	millió HUF	tonna	millió HUF
Vetőburgonya frissen vagy hűtve	3 298	607	135	95
Keménybúza- (durumbúza-)vetőmag	34	10	3 923	227
Rozsvetőmag	208	42	1 799	223
Árpavetőmag	253	66	3 147	486
Zabvetőmag	1 052	191	1 227	182
Kukorica-vetőmag	16 306	19 305	76 772	90 907
Cirokmag, vetésre	122	230	810	220
Köles- és hasonló pázsitfűféle-vetőmag	46	15	7	3
Szójababvetőmag	275	158	2 591	625
Lenmag, törve is, vetésre	79	36	37	12
Alacsony erukasav-tartalmú repce- vagy olajrepcemag, törve is, vetésre	3 917	10 845	5 685	11 117
Napraforgómag vetésre	4 051	8 952	7 451	20 640
Mustármag vetésre	1 024	341	1 409	548
Lucernamag vetésre	592	622	252	234
Perjemag vetésre	133	681	558	216
Lóheremag vetésre	284	209	894	458
Mákszem vetésre	0,37	8	1	14

* 2021. január–szeptember.

Forrás: KSH-adatok alapján AKI Agrárstatisztikai Osztály

5. táblázat: Szántóföldi növények ezermagtömege és hektáronkénti vetőmagszüksége, valamint a csírázóképeségi és tisztasági jogszabályi minimumkövetelmények

Megnevezés	Ezermagtömeg, gr	Csírázóképeség, %, min	Tisztaság, %, min	Vetőmagszükséglet, csíra/ha
Cukorrépa	15–40	80	97	100 ezer
Őszi búza	40–45	90	99	5,0–6,5 millió
Őszi árpa	37–42	90	99	4,5–5,5 millió
Kukorica	150–400	90	99	50–80 ezer
Napraforgó	55–75	85	98	45–55 ezer
Szója	120–200	80	99	500–600 ezer
Őszi káposztarepce	4–6	85	98	0,5–1,0 millió
Burgonya 25–35mm – 1,2 t/ha	25 kg	—	—	49,2 ezer
35–45mm – 2,2 t/ha	—	—	—	46,2 ezer
45–55mm – 4 t/ha	—	—	—	44 ezer
35–55mm – 3,3 t/ha	67 kg	—	—	49,5 ezer
Durumbúza	40–45	—	—	3,8–4,3 millió
Lucerna	2–2,5	80	98	8,0–9,0 millió
Rosz	30–34	85	—	4,0–5,0 millió
Tavaszi búza	40–42	85	—	5,0–5,2 millió
Tavaszi árpa	35–42	90	—	4,0–5,5 millió
Borsó (száraz)	150–300	80	99	1,0–1,3 millió
Takarmánycélú fűfélék	2–22	85	—	5,0–60,0 millió
Szemes cirok	25–35	75	—	600–700 ezer
Silócirok	28–33	80	99	200–300 ezer
Herefélék	1,6–3,2	80	98	4 millió
Mák	0,4-0,6	80	—	400–800 ezer
Olajtök	100–300	85	98	17–20 ezer
Mézontófű	1,4–1,8	85	96	5,0 millió
Olajretek	8–11	85	97	2,4 millió
Fehér mustár	4–8	85	98	1,6 millió

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

6. táblázat: Egyes növényfajok tényleges vetőmag-felhasználása, 2017–2020

Megnevezés	2017	2018	2019	2020
Gabonafélék	388 889	387 437	365 023	350 372
Búza	258 916	259 157	237 500	223 150
Kukorica	31 903	30 619	28 800	29 555
Napraforgó	7 042	6 279	5 740	6 173
Rizs	514	470	428	508
Árpa	62 077	63 189	66 250	67 307
Rozs	6 457	6 376	5 900	6 383
Zab	4 812	4 717	4 348	5 185
Tritikálé	22 857	21 664	20 500	16 500
Olajlen	93	97	92	78
Szójabab	6 954	5 671	5 400	5 400

Forrás: KSH

